

Universitat de les Illes Balears

Ajuntament de Palma

GOVERN ILLES BALEARS

GOVERN ILLES BALEARS
CONSELLERIA D'AGRICULTURA, PESCA I ALIMENTACIÓ

UNIO DE PAGESOS DE MALLORCA

Protocol General d'Actuació per a l'impuls del Parc Agrari de Palma, mitjançant la coordinació entre l'Ajuntament de Palma, el Govern de les Illes Balears, la Universitat de les Illes Balears, organitzacions professionals agràries (OPAs), associacions agràries, cooperatives i comunitats de regants.

Palma, 23 de febrer de 2022

Ajuntament de Palma

Secretaria General del Ple

REGISTRE DE CONTINGUTS I PROTOCOLS

Data 29 FEB. 2022

Nº Ordre 1354

PARTS

- Representació de l'Ajuntament de Palma
- Representació del Govern de les Illes Balears
- Representació de la Conselleria d'Agricultura, Pesca i Alimentació
- Representació de la Universitat Illes Balears
- Representació d'APAEMA (Associació de la Producció Agrària Ecològica de Mallorca)
- Representació d'ASAJA-Balears
- Representació de la Comunitat de Regants Pla de Sant Jordi, Son Ferriol i Casa Blanca
- Representació de la Comunitat de Regants Séquia de Baster
- Representació de les Cooperatives Agroalimentàries de les Illes Balears
- Representació d'Unió de Pagesos de Mallorca
- Representació d'UPA-AIA Illes Balears (Unión de Pequeños Agricultores y Ganaderos-Associació Intersectorial Agrària de les Illes Balears)

El protocol queda obert a l'adscripció d'altres organismes i entitats.

Les parts es reconeixen mútuament la capacitat necessària per a formalitzar aquest Protocol general d'actuació.

Antecedents

1. L'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears, segons la redacció donada per la Llei orgànica 1/2007, de 28 de febrer, que va reformar el dit Estatut, estableix en l'art. 12 els principis rectors de l'activitat pública, i disposa que les institucions pròpies de la Comunitat Autònoma han de promoure, com a principis rectors de la política econòmica i social, el desenvolupament sostenible encaminat a la plena ocupació, la cohesió social i el progrés científic i tècnic, de manera que s'asseguri a tota la ciutadania l'accés als serveis públics i entre d'altres, el dret a l'educació, el lleure i la cultura.
2. En el marc dels principis generals que han de regir les relacions entre les diferents administracions públiques de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de règim jurídic del sector públic es disposa a l'article 3 que les administracions públiques, en les seves relacions, es regeixen pel principi de cooperació, col·laboració i coordinació, i en la seva actuació pels criteris d'eficàcia i servei efectiu a la ciutadania.

GRUP DE PAGADORS DE MALLORCA

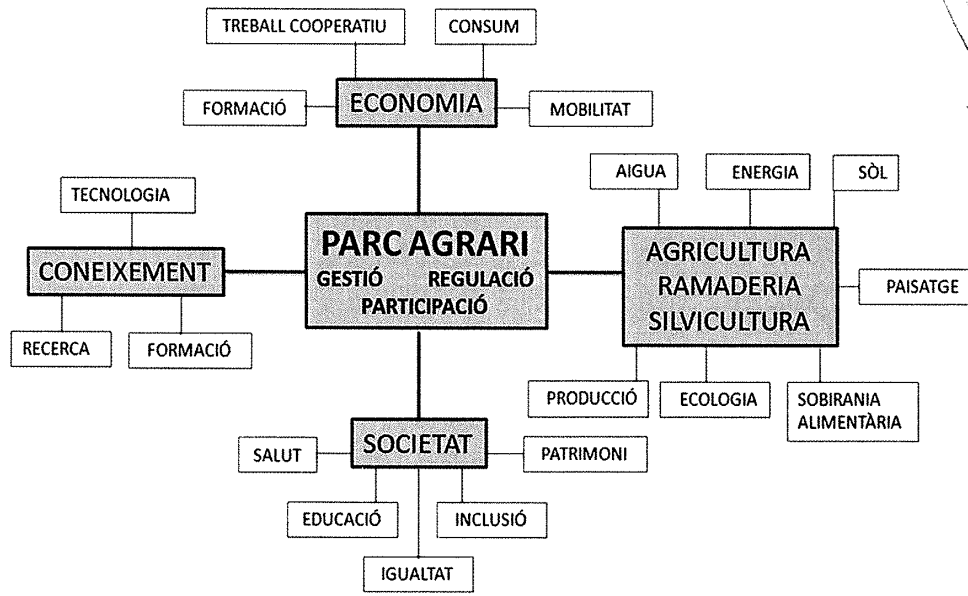
[Handwritten signature]

*T. Costa
Mey de la Concha*

Així mateix, el vigent article 57.1 de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, de bases de règim local, estableix que la cooperació econòmica, tècnica i administrativa entre l'Administració local, les administracions de l'Estat i de les comunitats autònomes, tant en serveis locals com en assumptes d'interès comú, es desenvolupa amb caràcter voluntari, sota les formes i en els termes prevists en les lleis, i poden tenir lloc, en tot cas, mitjançant els consorcis o els convenis administratius que subscriuguin amb la finalitat d'acord i que l'article 57.2 de la mateixa llei preveu millorar l'eficiència de la gestió pública, eliminar duplicitats administratives i acomplir amb la legislació d'estabilitat pressupostària i sostenibilitat financera.

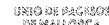
3. La figura de parc agrari està recollida a la Llei agrària 3/2019 com a instrument per la protecció, ordenació, desenvolupament i gestió dels espais d'interès agrari de l'entorn periurbà, per a facilitar i garantir la continuïtat de l'ús agrari potenciant la producció local i ecològica, evitar la pèrdua de sòl fèrtil i preservar de la incorporació al procés urbà, protegint el patrimoni natural i agrari i impulsant programes específics que permetin millorar i desenvolupar el seu potencial econòmic, ambiental i sociocultural, a la vegada que contribueixin a lluitar contra el canvi climàtic.

4. El Parc Agrari de Palma, és un propòsit conjunt de l'administració municipal, autònoma i acadèmica, juntament amb diferents actors del territori com organitzacions professionals agràries (OPAs), associacions agràries, cooperatives i comunitats de regants, per a contribuir a la sostenibilitat social, ambiental i econòmica de l'entorn periurbà de la ciutat, desenvolupant un projecte innovador, multidisciplinari i integral al voltant dels usos i paisatge agrari de la zona.

[Handwritten signatures and notes on the right side of the page]

5. El Parc Agrari va en la línia dels nous compromisos adquirits i el nou marc vigent, com ara l'adhesió a la Nova Agenda Urbana de Nacions Unides per al compliment dels Objectius de Desenvolupament Sostenible 2030, la nova RIS3 Europea per a l'impuls de les noves economies emergents, com ara la bioeconomia, donant compliment a la Llei de canvi climàtic de les Illes Balears.

6. La conformació del Parc Agrari com a compromís adquirit tant pel Govern de les Illes Balears com per l'equip de govern de l'Ajuntament de Palma mitjançant l'acord de Bellver de Governabilitat de les Illes Balears 2019-2023 així com els Acords de Govern de l'Ajuntament de Palma 2019-2023.

7. La Llei 3/2019, de 31 de gener, agrària de les Illes Balears, defineix les bases per les quals s'ha de regir el futur de l'agricultura a les Illes Balears.

L'activitat agrària és estratègica per a la societat i l'economia de les Illes Balears des de les perspectives social, ambiental i econòmica. La seva finalitat primordial és la producció d'aliments i l'objectiu de tota llei agrària ha de consistir a posar les condicions que la facin possible.

El manteniment dels sistemes agraris és imprescindible a les Illes Balears per a la seguretat alimentària de la població resident i per a la contribució a la conservació del territori, el paisatge, el medi i la biodiversitat rural. Tot això repercuteix positivament sobre la majoria de les altres activitats econòmiques i sobre el benestar social.

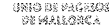
Mae de la Concha

Les illes són territoris especialment vulnerables davant la dependència externa d'aliments i d'entrades agràries, com ha posat de manifest la recent pandèmia. Per això, a les Illes Balears l'aposta per la seguretat i la sobirania alimentàries és imprescindible i contribueix a garantir una recuperació més igualitària i justa. A més, cal tenir en compte que la producció d'aliments inclou tota la cadena alimentària, des de la producció fins a la comercialització a les persones consumidores finals, incloent-hi també la transformació. Per tant, la contribució de l'activitat agrària a la generació de llocs de feina i a l'activitat econòmica és rellevant.

Els canvis socials, econòmics, demogràfics i ecològics que es viuen ara requereixen una planificació integrada a mitjà i a llarg termini per a una producció agrària basada en principis i pràctiques de gestió sostenible del sòl, l'aigua i la biodiversitat, i que doni resposta a les necessitats immediates. La pèrdua de sòl fèrtil afecta negativament la producció d'aliments i matèries primeres.

La nova Llei agrària reconeix la importància de l'agricultura periurbana i s'introdueixen eines i mecanismes per a garantir l'estabilitat dels espais agraris periurbans. Es promou la inversió pública i privada per a acompanyar el desenvolupament d'un model agrari sostenible des dels punts de vista econòmic, social i ambiental.

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

T. Cady / Mare de la Concha

L'article 24.2 estableix que «des del reconeixement social i cultural i de la seva important labor en l'activitat productiva, en el manteniment del paisatge, del territori, del medi ambient, de la cultura, de les tradicions i els costums més definidors de la identitat balear, les administracions públiques de les Illes Balears han d'adoptar les mesures polítiques, jurídiques i legislatives que garanteixin els drets d'aquest sector i dels agricultors i ramaders en el seu desenvolupament i protecció».

L'impuls del Parc Agrari de Palma, s'entén com a eina per a impulsar la transició cap a l'agroecologia, d'acord amb els objectius del marc europeu i del Pacte de Milà i el que preveu l'article 133, que li atorga un caràcter estratègic.

Des de l'àmbit competencial del Govern de les Illes Balears el projecte implica interessos de caràcter sectorial respecte a les competències de cadascuna de les conselleries que el conformen, el desenvolupament de les quals ha de revertir en el bé comú del nostre territori, com és ara:

- Agricultura, Pesca i Alimentació: és competent en tots els àmbits del sector agrícola, incloent el foment i la millora de les estructures i infraestructures agràries i la gestió i foment del regadiu, com és el desenvolupament d'un pla de regadius amb aigua regenerada per al Pla de Sant Jordi.

Focalitza actuacions per a la promoció d'un sistema alimentari sostenible, orientat a garantir una alimentació sana i equilibrada, així com un comerç i consum responsables.

Mitjançant l'empresa pública Serveis de Millora Agrària és competent a promocionar els productes alimentaris de les Illes Balears i, en el marc de les competències de l'Administració local, es poden concretar instruments de col·laboració, com convenis, plans i programes conjunts. També és competent en la realització de qualsevol tipus d'activitat industrial, de comercialització i de prestació de serveis relacionats amb els sectors agraris i alimentaris.

- Medi Ambient i Territori: és competent en tot el relatiu a la planificació, infraestructures i del domini públic hidràulic, del règim jurídic de l'aigua i del subministrament i sanejament de les aigües residuals.
- Salut i Consum: fomenta la promoció de la salut de la població en la millora d'estils de vida saludables, amb actuacions de seguretat alimentària i de nutrició.
- Educació i Formació Professional: impulsa les diferents formacions especialitzades necessàries per a la reactivació de l'activitat agroramadera.

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

Mae de la Concha

[Handwritten signature]

- Transició Energètica, Sectors Productius i Memòria Democràtica: és competent en l'impuls de la innovació i de la divulgació i coneixement per part de la ciutadania de l'activitat que desenvolupa en aquesta matèria.

- Fons Europeus, Universitat i Cultura: el seguiment, avaluació, comunicació i control del finançament procedent d'Europa, així com fomentar la transferència de coneixement de la recerca experimental, des de la Universitat, cap als diferents sectors agroalimentaris.

8. Des de l'àmbit competencial de l'Ajuntament de Palma el projecte implica interessos de caràcter sectorial respecte a les competències de cadascuna de les regidories que el conformen, el desenvolupament de les quals ha de revertir en el bé comú del nostre territori, com és ara:

- Model de Ciutat, Habitatge Digne i Sostenibilitat: regular i ordenar el sòl per a evitar l'especulació urbanística a l'entorn rural i garantir una òptima integració espacial i funcional de l'activitat productiva vinculada a l'agricultura, ramaderia i silvicultura, amb la formació, experimentació, transferència de coneixement, manufactura, transformació, distribució i venda de l'alimentació.

- Medi Ambient i Benestar Animal: el foment de la producció ramadera i agricultura de proximitat i la recuperació de la rica biodiversitat de l'entorn periurbà de Palma, així com tancant el cicle de l'aigua.

- Infraestructures i Accessibilitat: desenvolupament de les infraestructures necessàries per a l'òptim funcionament del Parc Agrari, així com l'impuls de l'agricultura urbana.

- Turisme, Sanitat i Consum: el foment dels hàbits saludables a la ciutadania, tant en l'alimentació, la proximitat d'espais d'esbarjo, com en l'exercici físic.

- Promoció Econòmica i Ocupació: l'impuls del producte ramader i agrícola de proximitat, reduint costos per a fer-los competitius. El desenvolupament de nous mercats i l'impuls de les empreses productores del Parc Agrari.

- Palma Activa: l'impuls i difusió de la figura de la persona emprenedora, del cooperativisme i l'associacionisme en el sector agroramader.

- Hisenda, Innovació i Funció Pública: l'extensió de les actuacions smart a l'entorn periurbà de Palma.

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

Universitat de les Illes Balears

Ajuntament de Palma

GOVERN ILLES BALEARS

GOVERN ILLES BALEARS CONSELLERIA AGRICULTURA, PESCA I ALIMENTACIÓ

- Participació Ciutadana i Govern Interior: el foment de la corresponsabilitat i l'empoderament de la ciutadania per a la posada en valor dels espais periurbans perquè reverteixin positivament en els aspectes ambientals, socials i econòmics, així com el foment de la contractació pública basada en l'alimentació provinent de l'agricultura i ramaderia de proximitat.

- Cultura i Benestar Social: la recuperació del patrimoni tangible i intangible.

- Mobilitat Sostenible: la mobilitat dels vehicles, elements de transport i eines que el sector agrari necessita, basada en els principis de la sostenibilitat. Regular les formes de mobilitat que puguin distorsionar o generar desequilibris en la sostenibilitat ambiental, social o econòmica del Parc Agrari.

- Oficina de Fons Europeus: aconseguir finançament per a les diferents accions a desenvolupar.

9. Per la seva banda, la Universitat de les Illes Balears (UIB) actualment està duent a terme un projecte SmartUIB, en el qual es proposa convertir el campus universitari en un campus de referència on poder observar, estudiar i testejar tecnologia aplicada; ser un centre de recerca i innovació per a transferir i aplicar la innovació i la tecnologia per a la sostenibilitat i la resiliència en altres parts tant de les Balears com del món.

Una part d'aquest projecte es denomina "SmartPark Project. Innovació i transferència de coneixement en el cicle de l'aigua i el paisatge". Aquest projecte es planteja com a solució integral lligada als conceptes d'infraestructura verda centrant l'atenció en l'aigua, el sòl, el paisatge i el patrimoni. Hi destaca:

- L'impuls d'un sistema de gestió que permeti tancar cicles al mateix campus amb una reutilització del 80% de l'aigua consumida.

- La regeneració del sòl, per a tornar-li la fertilitat i poder-lo posar en producció. L'objectiu és arribar a 25 hectàrees productives. Facilitar l'experimentació agrícola i ramadera enfocada a la sobirania alimentària. Es posarà l'atenció en la producció d'humus i amb la reutilització dels residus orgànics que el mateix campus pugui produir.

- La recuperació i preservació de la Síquia Reial, que forma part del patrimoni cultural ubicat al campus. Reordenar els valors paisatgístics per tal d'unir el campus de la UIB amb el ParcBit a partir d'itineraris per a realitzar a peu o amb bicicleta.

Mae de la Concha

Código seguro de Verificación : GEN-d15f-e7f0-f048-d364-5256-0ed1-1d2a-02af | Puede verificar la integridad de este documento en la siguiente dirección : <https://portafirmas.redsara.es/pf/valida>

Universitat de les Illes Balears

Ajuntament de Palma

GOVERN ILLES BALEARS

CONSELLERIA O AGRICULTURA, PESCA I ALIMENTACIÓ

[Handwritten signature]

Mae de la Concha

[Handwritten signature]

A la vista dels interessos comuns de les tres administracions públiques en la posada en marxa del projecte Parc Agrari de Palma, aquestes administracions volen expressar la voluntat de posar els mitjans necessaris per a fer possible aquest parc agrari en els pròxims anys, segons les disponibilitats pressupostàries respectives.

En atenció a tot l'exposat, les parts acorden signar el present Protocol general d'actuació amb subjecció a les següents:

CLÀUSULES

PRIMERA. Objecte del Protocol

1. Constitueix l'objecte del present Protocol general d'actuació establir les bases que han de permetre la consecució de l'objectiu de creació del Parc Agrari de Palma.
2. El Parc Agrari de Palma pretén convertir la zona rústica de Palma en un espai de referència de l'agricultura periurbana a l'illa de Mallorca. Per això s'ha de crear un paisatge de qualitat, que actuarà com a un pulmó verd generador de paisatge i salut per a la ciutadania. S'ha de treballar de manera transversal i integral per tal d'avançar cap a la sobirania alimentària, la recuperació del patrimoni agrari i cultural i la sostenibilitat. Posar en valor el patrimoni hídric per tal d'afavorir la reactivació de l'activitat agrària i de fer un bon ús de l'aigua. Promoure la comercialització dels productes del Parc a través de circuits curts i de la creació d'un segell propi. Promocionar la multifuncionalitat de l'espai agrari amb la creació de rutes saludables i la difusió dels valors del sector agrari local.
3. La signatura del present protocol no suposa la formalització de compromisos jurídics o econòmics concrets i exigibles per cap de les parts signants.

SEGONA. Intencions de les parts

Les parts signants es comprometen conjuntament a:

1. Desenvolupar polítiques alimentàries integrals que ajudin a assolir els objectius de millorar la seguretat alimentària, la millora de la nutrició i promoure l'agricultura sostenible d'acord amb l'Agenda 2030 de les Nacions Unides, els objectius establerts en el Pacte de Milà, així com a l'Agenda Urbana Espanyola.
2. Impulsar la creació i consolidació del Parc Agrari de Palma, mitjançant l'establiment d'un ens, organisme o òrgan administratiu, el qual, mitjançant un procés participatiu de tots els sectors implicats, es responsabilitzarà de la redacció del Pla de gestió i desenvolupament del Parc.

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

Código seguro de Verificación : GEN-d15f-e7f0-f048-d364-5256-0ed1-1d2a-02af | Puede verificar la integridad de este documento en la siguiente dirección : <https://portafirmas.redsara.es/pf/valida>

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

R. Llorens / Mae de la Concha

3. Impulsar acords territorials per a, entre d'altres, posar a disposició els terrenys públics que siguin de titularitat de les parts signants perquè puguin recuperar el seu ús agrícola i ramader. Entre d'altres s'inclouen els terrenys públics ubicats a l'entorn de la Real, els de l'entorn de l'Hospital de Son Espases, dins el campus de la UIB o del Parc Bit. Aquesta cessió farà ús, si escau, dels instruments que estableix la Llei 3/2019, de 31 de gener, agrària de les Illes Balears, com la creació d'un banc de terres o la signatura d'acords de custòdia del territori, entre d'altres. La cessió d'ús es formalitzarà després de la tramitació administrativa corresponent segons la normativa de Patrimoni que sigui d'aplicació en cada cas.

4. Impulsar l'elaboració d'instruments de planificació urbana-territorial com, entre d'altres, el pla especial urbanístic o el d'infraestructura verda, així com la seva regulació marc en la revisió del Pla general de Palma i d'acord amb les estratègies definides en el Pla de gestió i desenvolupament.

5. Treballar conjuntament en la recerca de suport econòmic i cofinançament, d'una manera especial participant en convocatòries d'ajuts europeus, dels fons estructurals, programes comunitaris, Programa de desenvolupament rural (PDR) de les Illes Balears, ajuts a través el Fons de Garantia Agrària i Pesquera de les Illes Balears (FOGAIBA) i d'altres que siguin susceptibles d'acollir les accions que es concretin en el pla de gestió i desenvolupament o en el pla d'actuacions corresponent.

6. Definir una estratègia de promoció dels productes alimentaris locals del Parc Agrari de Palma. Impulsar diferents canals curts de comercialització, com ara sistemes de venda directa de productes del Parc Agrari que redueixin els costos de venda final, facilitar l'accés als mercats municipals, de foment de les varietats locals i impulsar accions formatives de bones pràctiques dins el sector agrari i de foment de l'agroecologia i, si escau, a través de l'entitat Serveis de Millora Agrària i Pesquera (SEMILLA), el Servei de Mercats Municipals de l'Ajuntament de Palma, entre d'altres entitats.

7. Impulsar la formació, la recerca i la innovació:

Entre d'altres accions treballar de manera cohesionada per a:

- Impulsar cicles formatius de la família professional agrària, especialment als Instituts d'educació secundària i centres de formació professional de l'entorn del Parc Agrari.

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

Universitat de les Illes Balears

Ajuntament de Palma

GOVERN ILLES BALEARS

CONSELLERIA AGRICULTURA, PESCA I ALIMENTACIO

- Coordinar activitats de recerca, divulgació, experimentació agrària i transferència de coneixement, d'acord amb el Pla de recerca i desenvolupament tecnològic de les Illes Balears a través de l'Institut de Recerca i Formació Agrària i Pesquera (en endavant, IRFAP) i en col·laboració amb la Universitat de les Illes Balears.

8. Promoure altres accions de dinamització econòmica del Parc Agrari i complementàries a l'activitat agrària com ara millora de l'eficiència de les infraestructures hídriques i els serveis generals del territori agrari, promoure projectes de millora de la connectivitat ecològica i la biodiversitat dels espais naturals, promoure activitats d'agrooci i agroicultura respectuoses amb l'activitat agrària, promoure sistemes de generació d'energia a partir de fonts renovables, implantar sistemes per a prevenir la generació de residus i recuperar la fracció orgànica per a la millora de la fertilitat del sòl, etc.

9. Promoure la formació i enfortiment de cooperatives i associacions en el sector agroramader per a augmentar el nombre d'explotacions i incorporar persones joves al sector.

TERCERA. Comissió de Seguiment

1. Es constituirà una Comissió de Seguiment i Coordinació del present Protocol i dels convenis posteriors que es formalitzin, integrada per una persona representant del Govern de les Illes Balears, una en representació de l'Ajuntament de Palma i una representant la Universitat de les Illes Balears.

2. En les reunions d'aquesta Comissió, les parts podran estar assistides per personal tècnic.

3. La Comissió de Seguiment actua com a mecanisme de seguiment, interpretació i li correspon vetlar per l'efectiu compliment del que s'ha acordat en el present Protocol, impulsant els acords entre les parts que resultassin necessaris per al dit objectiu.

4. La Comissió podrà acordar la creació de grups de treball específics per a desenvolupar el Protocol.

5. La Comissió podrà acordar la incorporació al Protocol d'altres organismes i entitats.

QUARTA. Desenvolupament del Protocol

Aquest Protocol serà desenvolupat a través de convenis específics que donaran viabilitat concreta a les actuacions que possibilitin la creació i desenvolupament del Parc Agrari.

Mas de la Concha.

Universitat
de les Illes Balears

Ajuntament de Palma

GOVERN
ILLES
BALEARNS

G CONSELLERIA
O AGRICULTURA,
I PESCA I ALIMENTACIÓ
B

En prova de conformitat, i per a deixar-ne constància als efectes oportuns, les parts signen el present Protocol, en el lloc i data al principi indicats.

<p>El batle de l'Ajuntament de Palma</p> <p>Jose Hila Vargas</p>	<p>La presidenta del Govern de les Illes Balears</p> <p>Francesca Lluch Armengol i Socias</p>	<p>La consellera d'Agricultura, Pesca i Alimentació del Govern de les Illes Balears</p> <p>Maria Asunción Jacoba Pia de la Concha García-Mauriño</p>
<p>El rector de la Universitat de les Illes Balears</p> <p>Jaume Jesús Carot Giner</p>	<p>El President d'APAEMA (Associació de la Producció Agrària Ecològica de Mallorca)</p> <p>Miquel Coll Crespi</p>	<p>El gerent d'ASAJA-Balears</p> <p>Joan Simonet Pons</p>
<p>El president de la Comunitat de Regants Pla de Sant Jordi, Son Ferriol i Casa Blanca</p> <p>Matías Balaguer Mas</p>	<p>El president de la Comunitat de Regants Séquia de Baster</p> <p>Antoni Aguiló Lluna</p>	<p>Presidenta de les Cooperatives Agroalimentàries de les Illes Balears</p> <p>Jeronima Bonafè Ramis</p>
<p>El secretari general de la Unió de Pagesos de Mallorca</p> <p>Sebastià Ordinas Capó</p>	<p>El secretari general d'UPA-AIA Illes Balears (Unió de Pequeños Agricultores y Ganaderos-Associació Intersectorial Agrària de les Illes Balears)</p> <p>Baltasar Martí Darder</p>	

